

Oslo

En bunker kommer aldri alene

– OHG-bunkerens plass i puslespillet om 2. Verdenskrig i Oslo

Oslo Handelsgymnasium seminar -29.1.2020

Ved Janne Wilberg
byantikvar

Puslespillet om 2. Verdenskrig i Oslo - kartlegging 2012 - 2016

Takk til Erling Vold! Takk til historielagene i Oslo!
Og til Aftenposten!

Tusen takk til Øyvind Reisegg for avgjørende
innsats!

Oslo under krigen

Øyvind Reisegg

pegasus

HVA GJØR VI NÅR HISTORIEN FORSVINNER? VI LETER

HVA FANT BYANTIKVAREN I OSLO ?

1340 BYGG, 54 LEIRE 34 STORE BUNKERE OG MANGE STRIDSANLEGG

HVA ER IGJEN?

50 BYGG, 1 LEIR - ORMSUND, NESTEN INGEN STRIDSANLEGG - 1 TILGJENGELIG BUNKER

ORMSUND LEIR – OSLOS ENESTE GJENVÆRENDE TYSKERLEIR - FREDET

DA FREDEN KOM – NORSKE POLITITROPPER FLYTTET INN

DA DIKTATURET KOM TIL NORGE
NÅR NOEN FÅ BESTEMTE ALT

Det tyske nærværet - Parader, propaganda og forfølgelse

Foto: Ukjent

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Tysk allestedsnærværelse og aktivitet

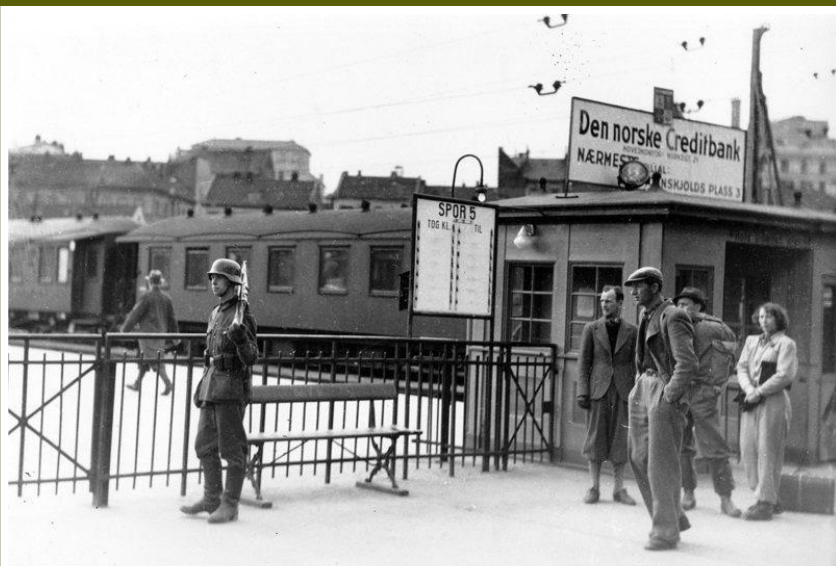

Foto: Ukjent

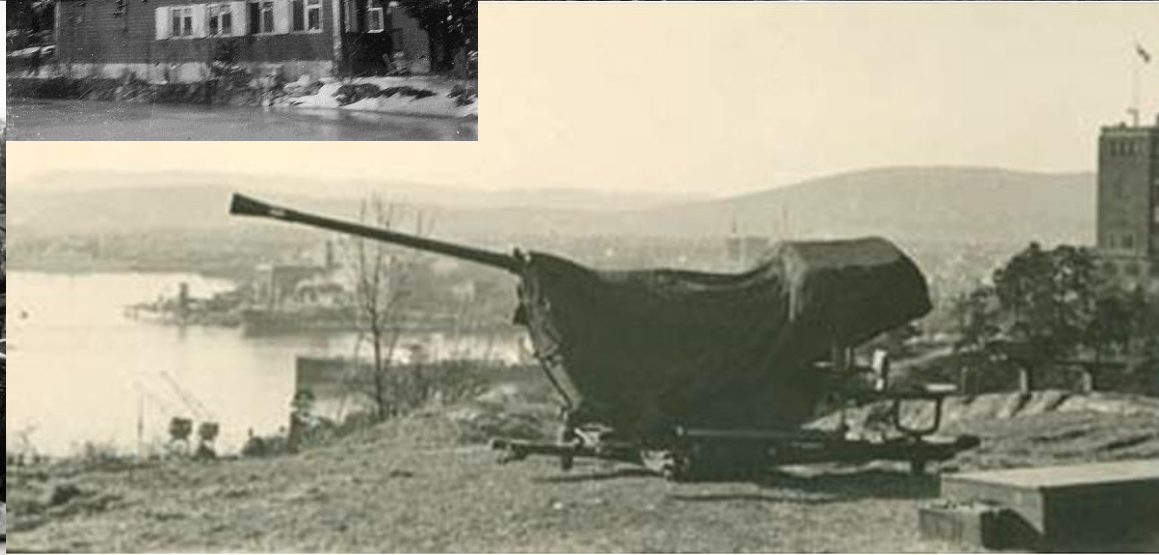
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

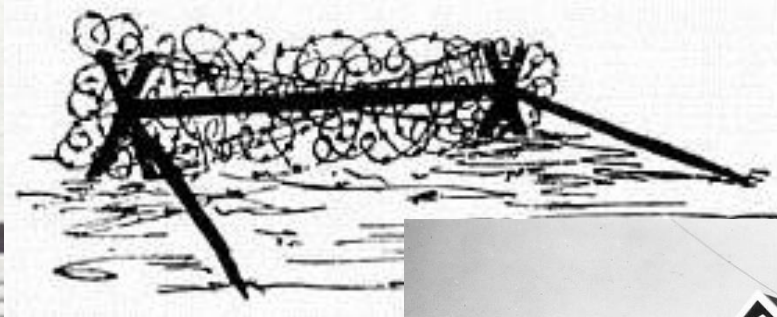
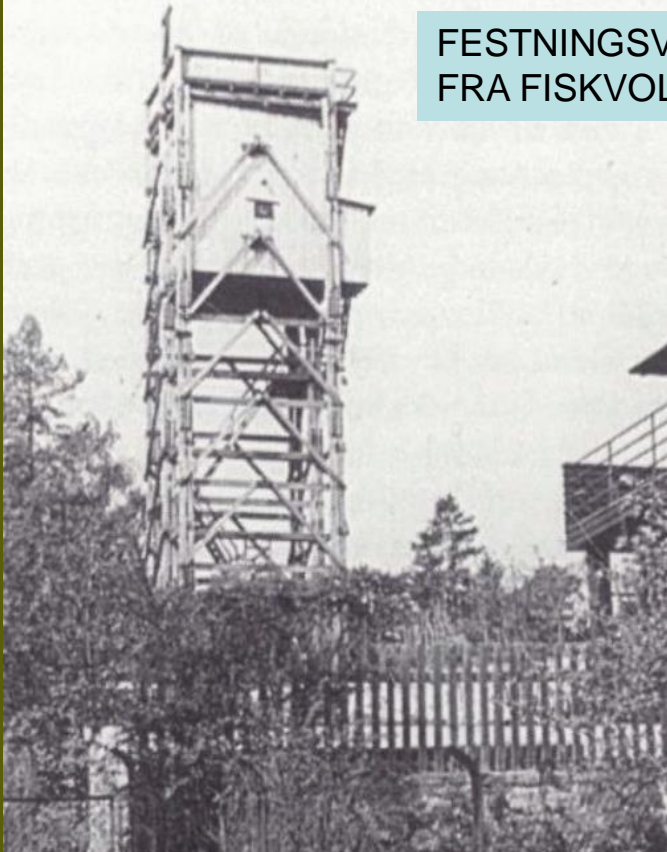
Foto: Ukjent

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Omfattende stridsanlegg – Luftartilleri rundt hele byen

FESTNINGSVERK – HELE EKEBERG, SJURSØYA, FORSVARSLINJE
FRA FISKVOLLBUKTA TIL LUTVANN, LJANSKOLLEN, HOVEDØYA , ORMSUND

Privat fotosamling www.festningsverk.no

Arkivnummer 6272

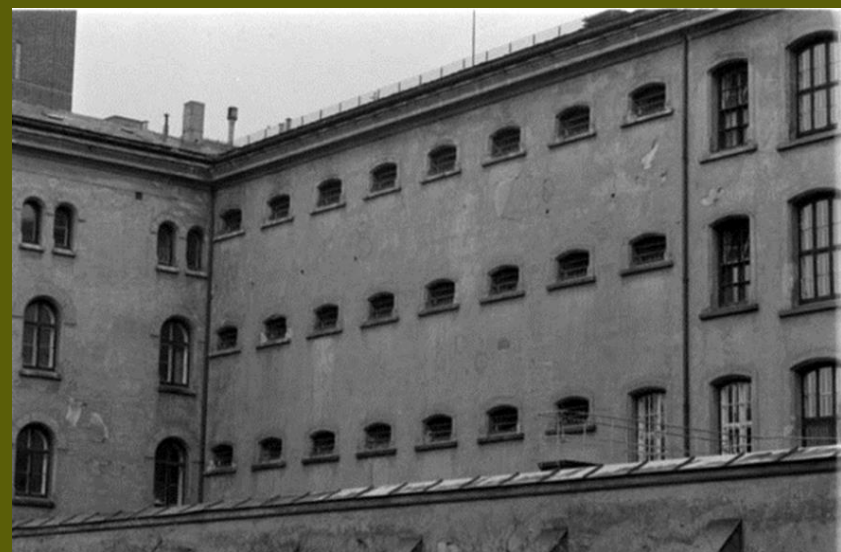

MØLLERGATA 19 – POLITISTASJON OG AVHØRSSTED

AKERSHUS FESTNING– FENGSEL OG RETTERSTED

VICTORIA TERRASSE – SIKKERHETSPOLITIETS OG GESTAPOS HOVEDKVARTER - AVHØRSSTED

Foto: Ukjent

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Foto: Ukjent

Arbeiderbe

Foto: Berggrav, Karl

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

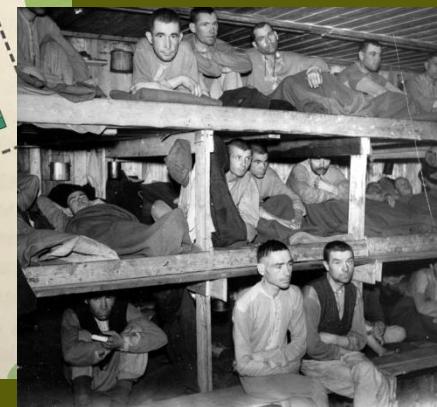
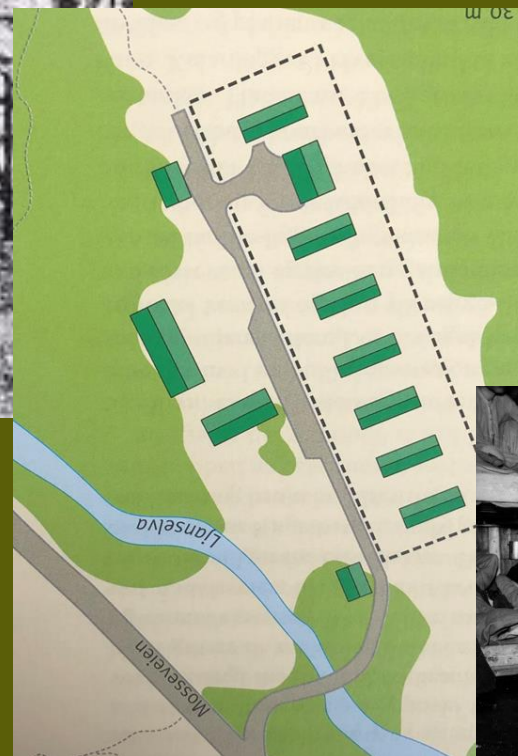
Krigens redsler

FANGELEIRE I OSLO – NORGE MED FLEST FANGELEIRE I EUROPA

GRINI – POLITISK
FANGER

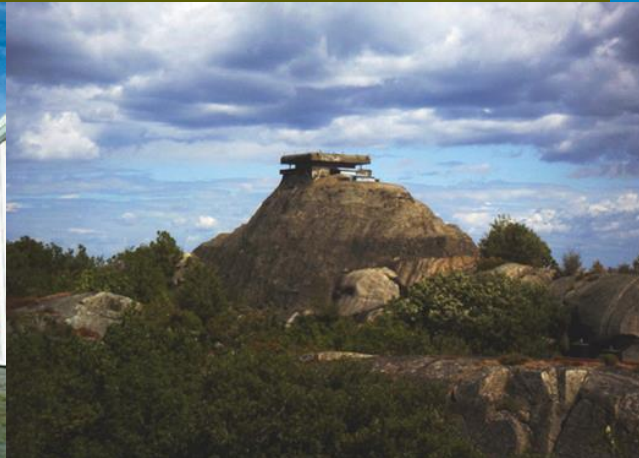
- SMESTAD
- ETTERSTAD
- **LJANSKOLLEN**
- EKEBERG

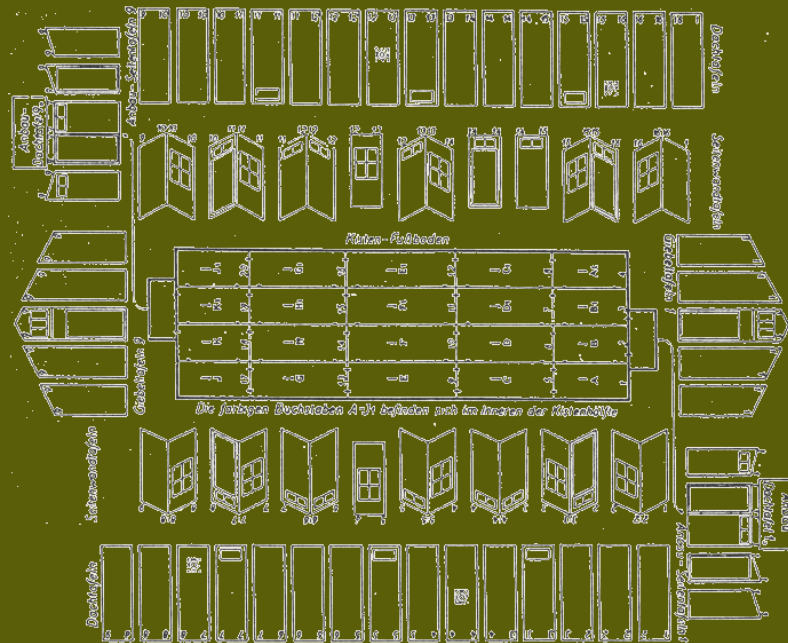
DIKTATURET HADDE BEHOV FOR KONTROLL MED HELE LANDET

OKKUPANTENE TRENGTE VEIER, JERNBANE, FLYPLASSER, HAVNER, LAGER, VERKSTEDER, KONTORER, BOLIGER, FESTNINGSVERK OG **BUNKERE**

INGEN VET FORELØPIG HVOR MYE SOM BLE BYGGET

TYPEBYGGERI OG «FLATE PAKKER»

Organisation Todt – O.T.

Einsatzgruppe Wiking 1942

Name mit Autobahn verbunden

Fritz Todt Rüstungsminister unter Hitler – Gebürtiger Pforzheimer vor 60 Jahren bei rätselhaftem Flugzeugabsturz ums Leben gekommen

PROKURER Der Autobahn-Bau ist verbunden mit dem Namen Fritz Todt verbunden. Lärmschilde für die Zäunungsbauung mit der „Organisation Todt“ vor 60 Jahren ist der Pforzheimer vom Leben gekommen.

Thomas Pohl

Fritz Todt, am 4. September 1891 als Sohn eines Tischlers geboren, war Prema seines Abendklasses am Pforzher Institut. In dem Beginn des Ingenieur-Studiums in München geriet er in den ersten Weltkrieg. Er wurde in die Ostfront und Flugzeug-Abteilung mit dem Namen Todt sein Studium 1918 in Karlsruhe ab.

Nachdem sich der junge Ingenieur machte mit Vorkursleistungen bei schiffbau, wechselte er später in den Maschinenbau 1921 promovierte er über „Jahreszeiten beim Bau von Landmaschinen aus Holz und Stahl“.

Nachdem durch die Kriechgeschwindigkeit Deutsche Arbeiterpartei (DAP) ergriffen 1931 wurde er Chefleiter der Bauabteilung (O) im Reichsamt für Eisenbau, Holz- und Schiffbau und ab 1932 zum Generalinspektor für die Eisenbau.

Nachdem durch die Kriechgeschwindigkeit Deutsche Arbeiterpartei (DAP) ergriffen 1931 wurde er Chefleiter der Bauabteilung (O) im Reichsamt für Eisenbau, Holz- und Schiffbau und ab 1932 zum Generalinspektor für die Eisenbau.

1940 – 1942 Flere byggherreorganisasjoner:

- Marinen
- Hæren – Festungspionierstab (Ingeniørvåpen)
- Luftforsvaret
- O.T.
- Reichkommissariat

Etter 1942 er O.T. og Reichkommissariat i praksis fusjonert

Hovedstaden under 2. Verdenskrig

- Sivilt og militært hovedkvarter
- Transitt og omgruppering av utstyr og personell til inn- og utland

Reichskommissariat med reichkommissar Joseph Terboven okkuperte Stortinget

Wehrmacht ledet av general Nikolaus von Falkenhorst inntok Oslo handelsgymnasium

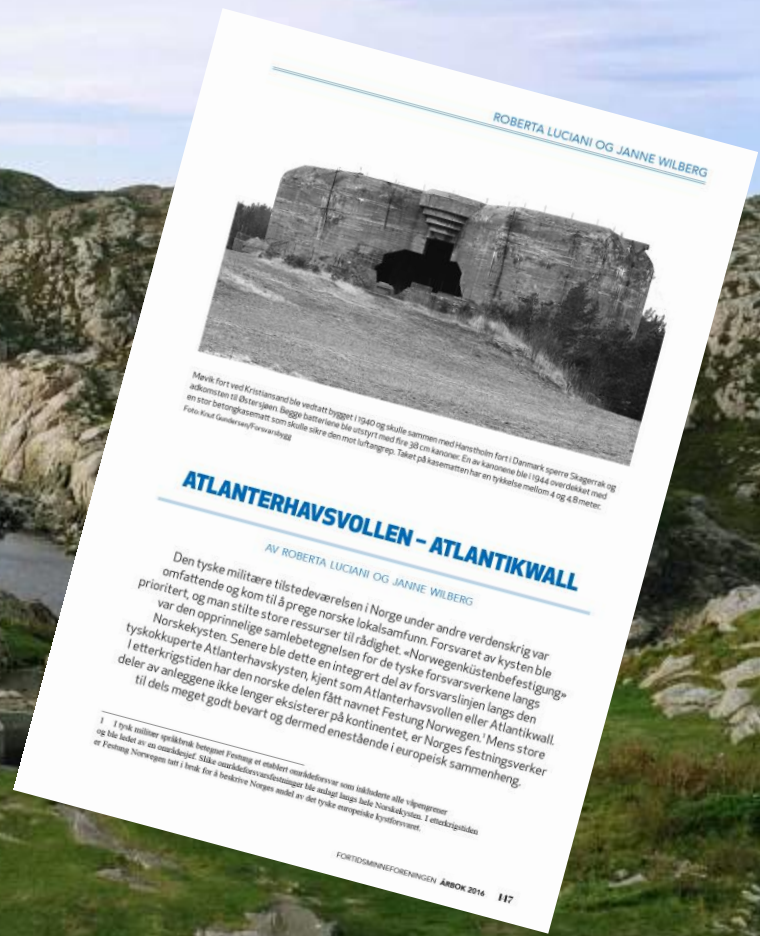
Bunkere i Norge under 2. Verdenskrig – Atlantik Wall – Kirkenes til Biscaya

492 batterier langs kysten – består av mange deler – mange bygget i og på fjell

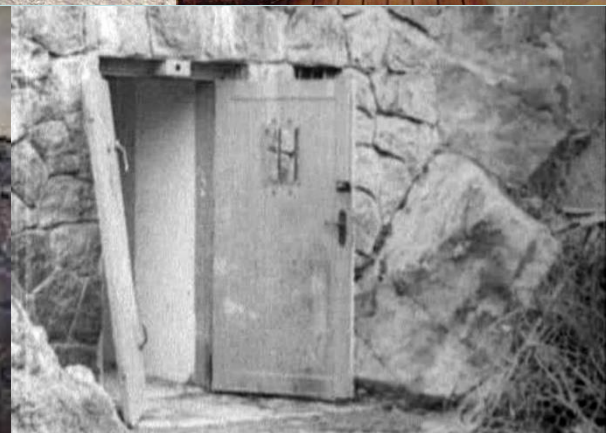
Minst 11300 bunkere hvorav (ca):

- 900 permanente bunkere
- 1100 såkalt «verstärkt feldmässig» (halvpermanente)bunkere
- 7500 fjellanlegg
- 1300 fjelltunneler,
- 500 forlegningsbunkere

Finnes ingen samlet oversikt over bunkere og fjellanlegg i Norge

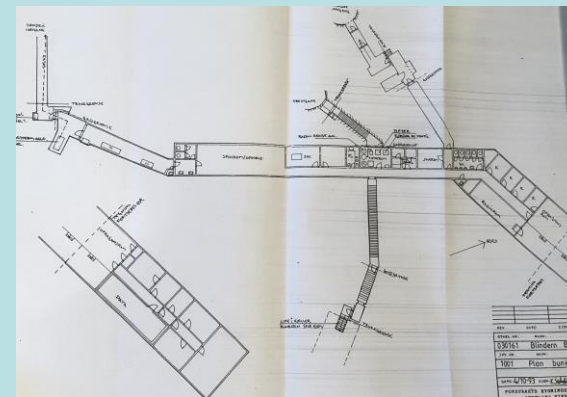
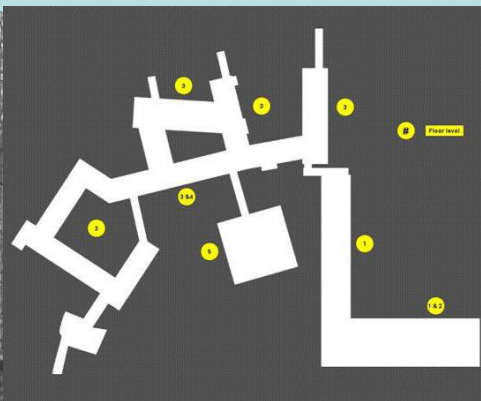

34 STORE BUNKERANLEGG I OSLO OG MANGE SMÅ – ANTALLET ER USIKKERT ET UTVALG AV «RESTOPPLAGET»

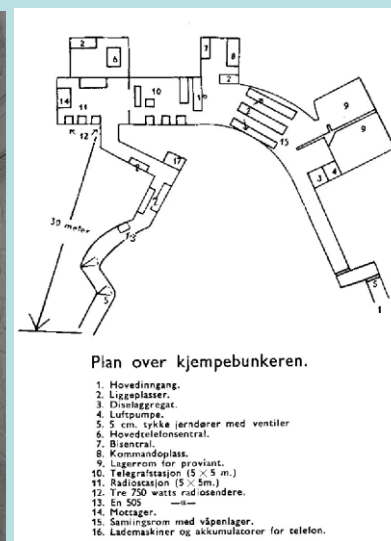
TRE ANDRE BEVARTE BUNKERANLEGG AV BETYDNING I OSLO – IKKE SIKRET – IKKE TILGJENGELIG FOR PUBLIKUM

Holmenkollen leir – fjellanlegg i to byggefaser – Den kalde krigen og forsvarsverkene fra 2. Verdenskrig er fredet

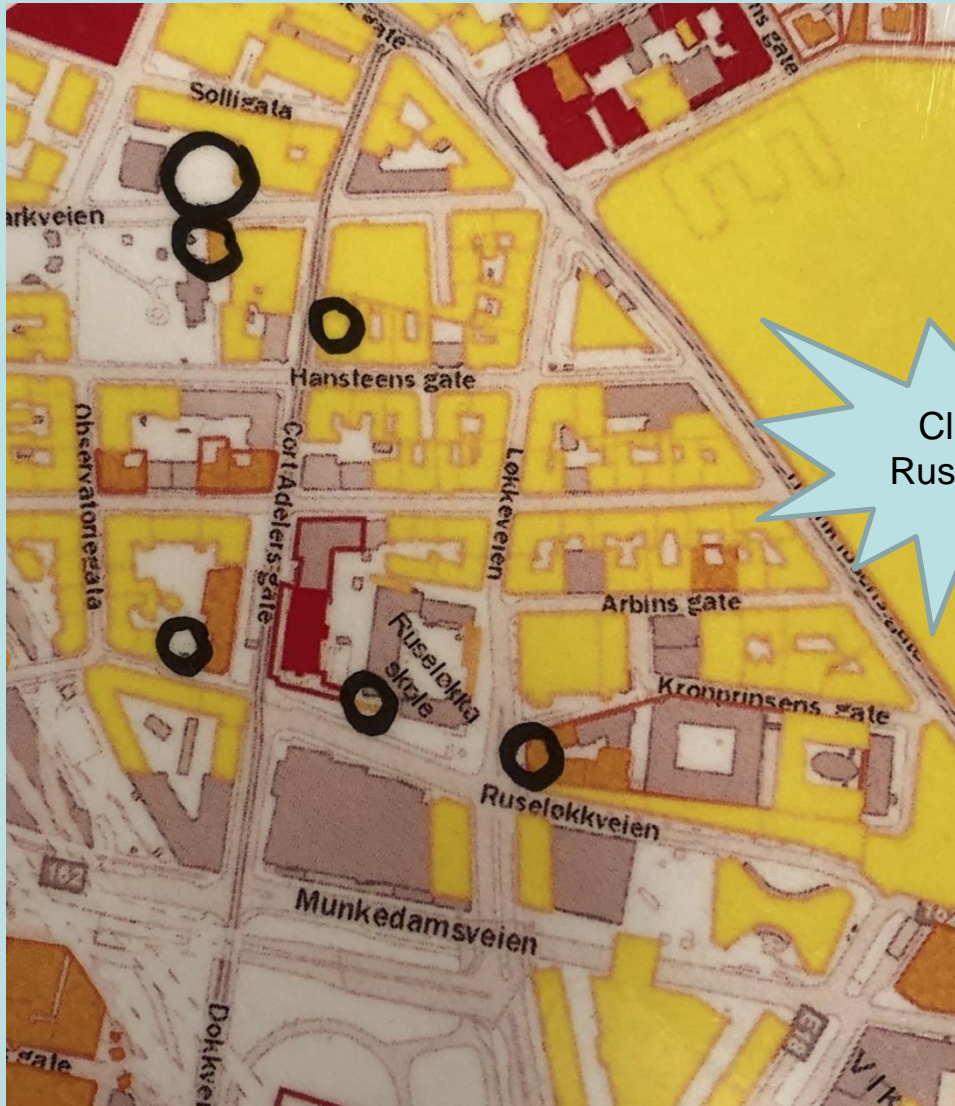

Blindern bunker under Blindern Studentehjem

Festung Furulund – bygget for Sicherheitsdienst og senere Gestapo

TYSKE BUNKERE LANGS TO «AKSER» I RUSELØKKA/ SOLLIOMRÅDET

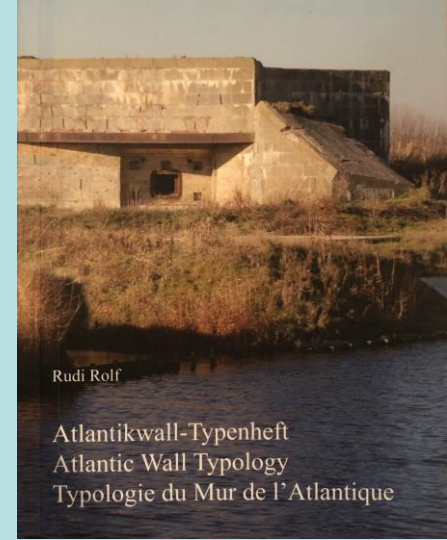

- WEHRMACHT RUNDT OHG
- REICHKOMMISARIAT LANGS RUSELØKKVEIEN

Cluster
Ruseløkk

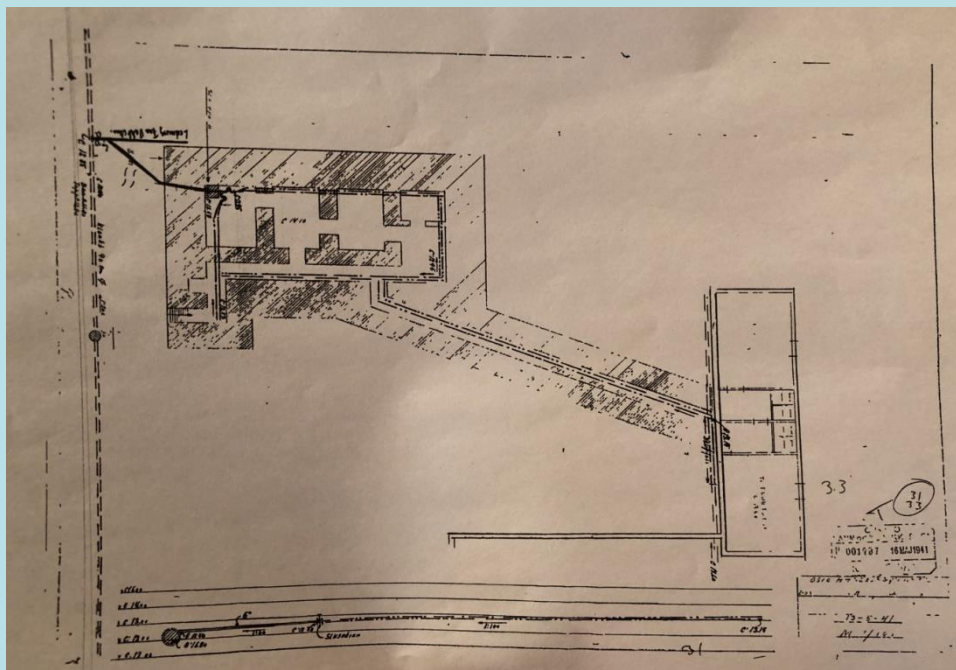
BUNKERNE ER IKKE BUNDET SAMMEN AV TUNNELLER – GANGER ER INNGANGER
ELLER NØDUTGANGER – EN BUNKER HAR ALLTID MER ENN EN UTGANG

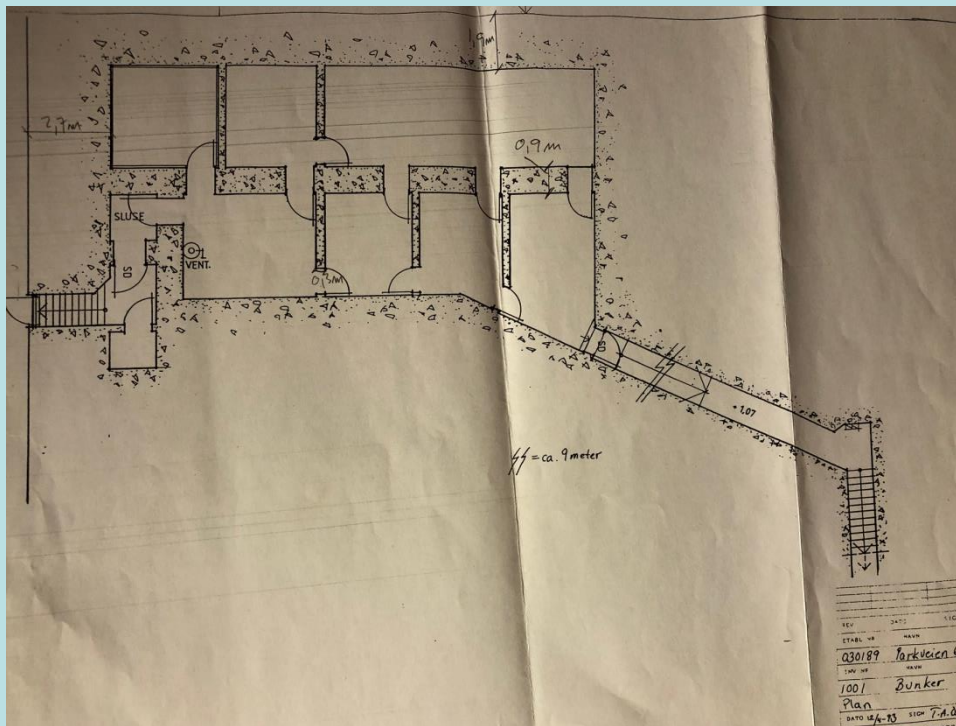
HVEM VAR BYGGHERRE FOR OHG-BUNKEREN
– WEHRMACHTS FESTUNGSPIONIERSTAB I
HANDELSBYGNINGEN ?

OHG-BUNKEREN 1941

BEFEHLSTAND = KOMMANDOBUNKER

BETONGTYKKELSE:

2,7 M MOT GATE
2,0 FORØVRIG

KNA-HOTELLET BOLIG FOR VON FALKENHORST - KOMMUNIKASJONSBUNKER

I DAG DELVIS GARDEROBEANLEGG FOR HOTELLETS GJESTER

PÅBYGD OG I BRUK AV FORSVARET
I ETTERKRIGSTIDEN – «LOTTEBU»

OGSÅ PARKVEIEN 64 (BAK) VAR OKKUPERT

CORT ADELERS GATE 14 -16

KOMMUNIKASJONSBUNKER

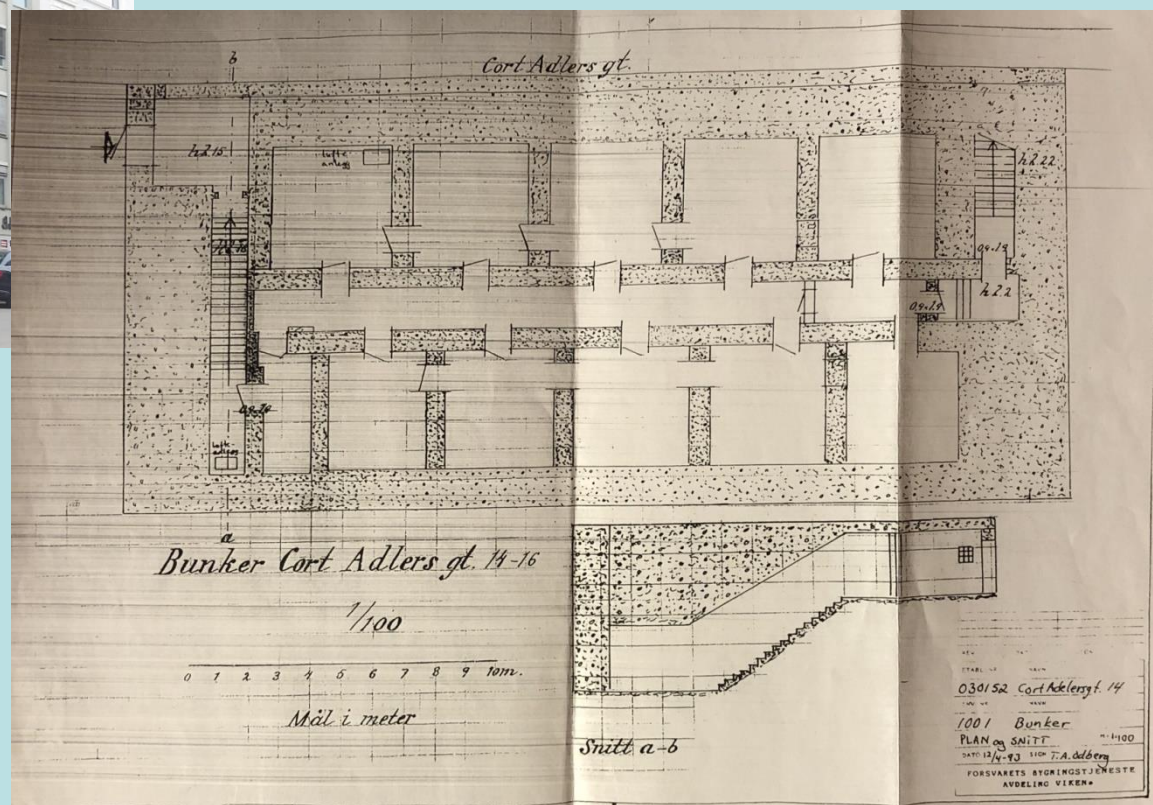
- 2. VERDENSKRIG
- DEN KALDE KRIGEN - OVERVÅKING

BETONGTYKKELSE:

1,2 M INN MOT GÅRDEN

2,8 M PÅ INNGANGSSIDEN

2,2 M MOT CORT ADELERS GATE

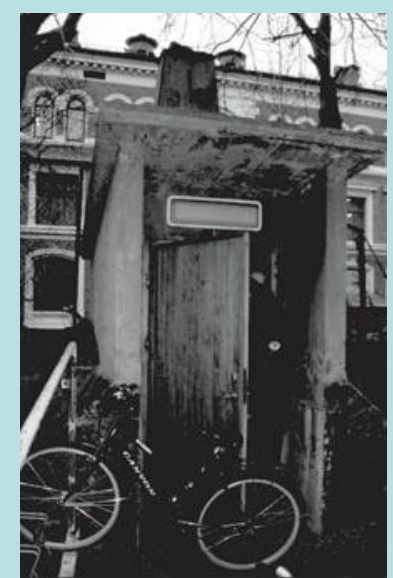
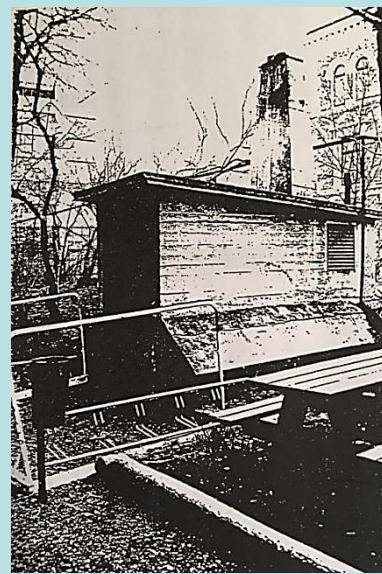
OVERVÅKINGSBUNKEREN I CORT ADELERS GATE 33 - STATENS KVINNELIGE INDUSTRIRSKOLE FJERNET I FORBINDELSE MED NYLIG OMBYGGING

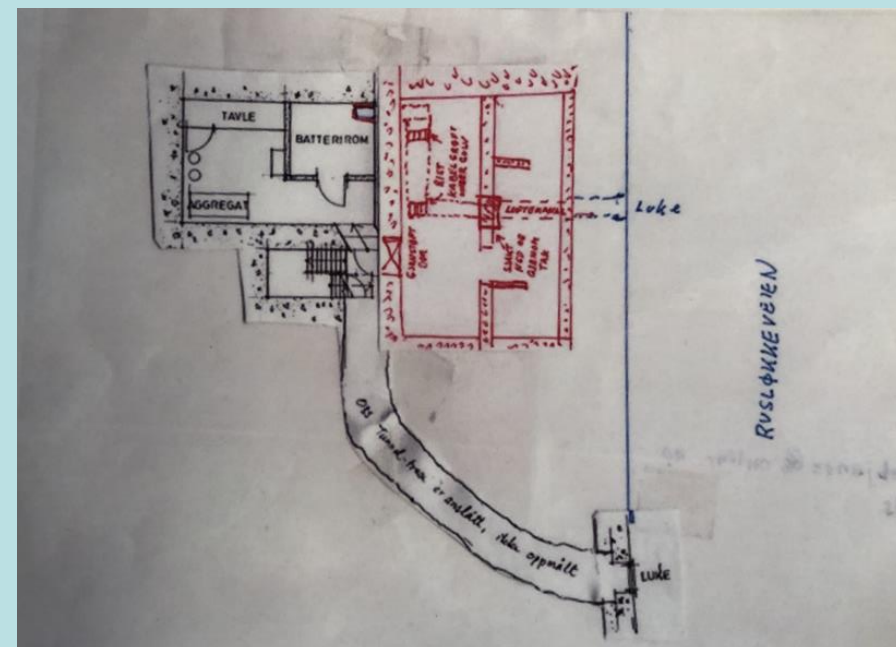
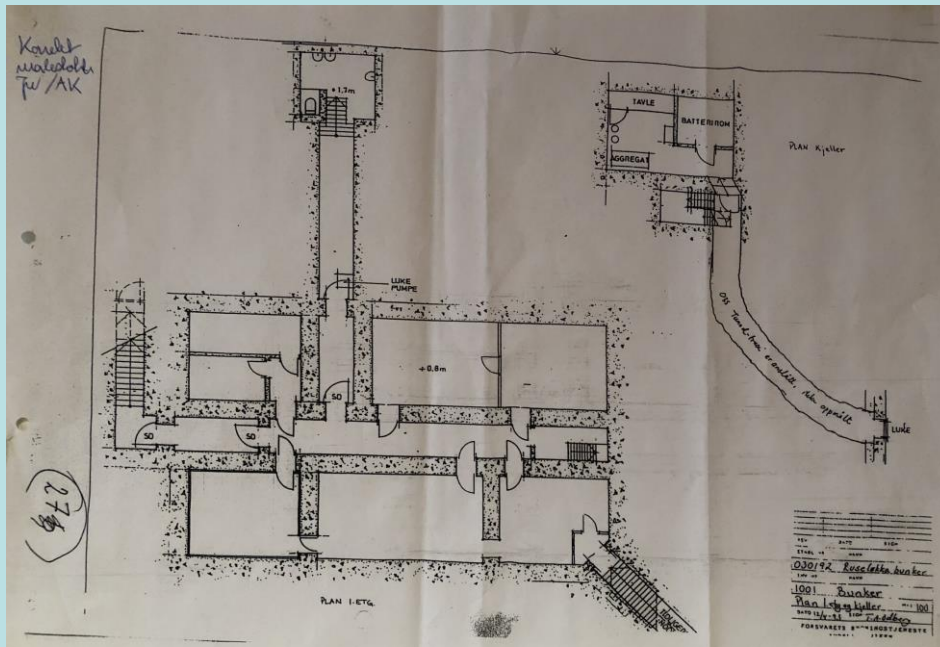
SKOLEN VAR REKVIRERT TIL FORLEGNING OG KONTOR OG I TILLEGG RESERVELOKALER FOR OSLO KATEDRALSKOLE

BUNKEREN ANLAGT AV SICHERHEITSDIENST – AKTIV I OVERVÅKNING ETTER KRIGEN – DEN MINSTE
OG ENKLESTE AV BUNKERNE I OMRÅDET – LITEN DOKUMENTASJON UTOVER DISSE BILDENE

RUSELØKKA SKOLE - KASERNE OST-PREUSSEN – RUSELØKKABUNKEREN – Sicherheitsdienst 1941 til telefonavlytting – Videreført av E-tjenesten etter krigen

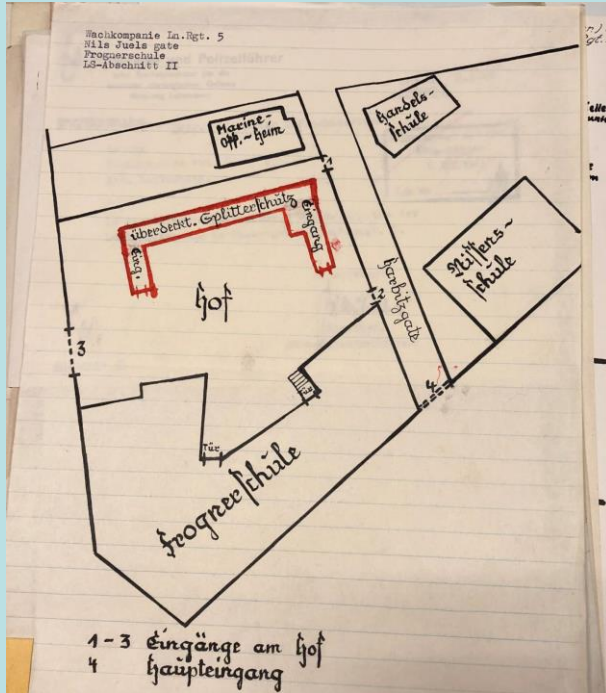

RUSELØKKABUNKEREN
2019 – MIDLERTIDIG
GJENÅPNET IFM RIVING
AV SKOLEN

GJENLUKKET - HMS-FARE

MILITÆRT KONTRA SIVILT LUFTVERN – SISTE ORD ER IKKE SAGT

NYE FUNN KAN GI NYE SVAR OM DEN MILITÆRE TILSTEDEVÆRELSEN PÅ SOLLI

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

LYKKE TIL MED PROSJEKTET !